

Magyarországon a stroke a vezető halálozási okok egyike, a legfrissebb adatok szerint 2018-ban 11 267 ember életét követelte a betegség. Bár az elmúlt évtizedekhez képest ez a statisztika javuló tendenciát mutat, mégis megfelelő elővigyázatosság és egészségtudatosság mellett még több esetben lehetne megelőzhető.

Míg a betegség és a prevenciója egyre nagyobb figyelmet kap, arról kevés szó esik, hogy a közhiedelemmel ellentétben a probléma nem csak a felnőtteket érinti. Az idei stroke világnap alkalmából fordítsunk megfelelő figyelmet a gyerekkori stroke felismerésére és megelőzésére! A szélütés kockázata elsősorban az idősebb generációt veszélyezteti, befolyásolhatja a genetikai hajlam, az egészségtelen, mozgásszegény életmód, valamint az olyan káros szokások mint a dohányzás és a túlzott alkoholfogyasztás. Ezért kevesen tudják, hogy ez a betegség akár már egészen kicsi korban is előfordulhat. Gyerekkori stroke-nak számítanak azok az esetek, amelyek a várandósság 28. hete és a 18. életév betöltése között történnek meg.

A stroke típusai, előfordulása

A stroke-nak két fajtája van, az iszkémiás és a vérzéses. Előbbi esetében agyérelzáródásról van szó, amelyet vagy a helyben képződött vérrög (trombózis) vagy a keringés által az agyba jutó rög okoz (embólia). Utóbbi esetében az agyban történő vérzés okozza a problémát, amikor az egyik verőér megreped és a koponyában véromlenny alakul ki.

A felnőtt szélütések 70-80 %-a iszkémiás típusú, míg a vérzéses stroke csupán az esetek egyötödét teszi ki. Ezzel szemben a gyerekeknél mindkét fajta stroke bekövetkezésére azonosak az esélyek.

Ugyan nem a stroke egyik alfaja, de a TIA-nak, azaz a tanziens iszkémiás attacknak is komoly kockázata van gyerekek esetében. Ez átmeneti agyi keringésszavart jelöl, amely felnőtteknél maradandó károsodást nem okoz, de a stroke egyik előszele lehet. Gyerekeknél azonban fennáll az agy sérülésének lehetősége még akkor is, ha erre maradandó tünetek nem utalnak.

A gyerekkori stroke okai, rizikó faktorai

A felnőttkori stroke-ot gyakran idézheti elő a magas vérnyomás, a magas koleszterinszint és a diabétesz, gyerekeknél azonban mások a kiváltó okok. A terhesség alatt, illetve a születést követő 28 napon belül a placentából leváló vérrög okozhatja a baba agyában a stroke-ot, másrészt az anyánál vagy a babánál fennálló véralvadási rendellenesség. 28 napos kortól 18 évesig kiválthatják olyan meglévő betegségek, mint a veleszületett szívbetegség vagy a vérszegénység egyik öröklődő típusa, a sarlósejtes anaemia is. De emellett okozhatja akár fertőző betegség, a fejet vagy nyakat ért sérülés, érrendszeri probléma vagy a vérben található

rendellenesség. A stroke időnként olyan, korábban egészséges gyerekeket is érinthet, akiknél addig nem voltak megfigyelhetők a fő kiváltó okok.

A gyerekkori stroke felismerése

Amikor egy felnőttet stroke éri, a tünetek jellegzetesek, azonosíthatók. Kisgyerekeknél azonban nehezebb a betegség felismerése, ha még nagyon fiatal vagy a fejlődése korai szakaszában van, lehet, hogy a tünetek enyhék, nem észlelhetők. 28 napos korig a babáknál a rohamok a stroke gyakori tünetei.

28 napos és 18 éves kor között előforduló iszkémiás stroke tünetei a gyengeség, a test féloldali bénulása, az arc bénulása, fejfájás és beszédzavar. A vérzéses stroke tünetei pedig a hányás, a rohamok és a fejfájás.

A gyerekkori stroke kezelése

A betegség kezelése nagymértékben függ annak kiváltó okától. Amennyiben vérrög okozta, vérhígító terápia javasolt, de vannak olyan esetek is, amikor azonnali vérátömlesztésre van szükség, például sarlósejtes anaemia fennállásakor.